

Bijlage bij het persbericht van MODINT

MODINT pleit voor nieuw industriebeleid

Bijlage: uitgebreidere toelichting op de standpunten van MODINT

Thema: Economie en financiën

Verlaging markttrente nodig voor versoepeling kredietverlening aan ondernemers

MODINT constateert uit hoofde van haar rol als financiële dienstverlener dat veel ondernemingen momenteel minder ruimte hebben om te ondernemen dan zij zouden willen. Aan de ene kant zijn banken zeer terughoudend met het verstrekken van krediet aan leveranciers, zeker waar het toekomstige leveringen aan niet- verzekerde afnemers betreft, terwijl aan de andere kant de kredietverzekeraars hun premies verhogen en dekking op afnemers verlagen en leveranciers weer terug verwijzen naar de banken. Het lijkt erop dat ondernemers en dan vooral MKB ondernemers in een "wurggreep" van banken en kredietverzekeraars terecht zijn gekomen.

Veel leden van MODINT geven aan dat zij de tarieven, die banken nu aan hun klanten in rekening brengen, excessief hoog vinden, zeker indien de rentepercentages worden vergeleken ten opzichte van de basisrente die door de ECB wordt vastgesteld. Opslag voor de crisis - prima, maar te veel opslag belemmert de economische ontwikkeling onnodig. MODINT roept u dan ook op om te bevorderen dat de tarieven die banken (in het bijzonder "staatsbank" ABN-Amro en "gesteunde" bank ING) aan hun klanten, zowel bedrijven als particulieren, in rekening brengen, zo worden verlaagd dat economisch herstel wordt gestimuleerd zonder dat de doelstelling, dat financiële instellingen grotere reserves moeten aanhouden, in het gevaar komt. De middelen die daarmee vrij komen dienen te worden aangewend voor verruiming van krediet aan ondernemers en helpen consumenten hun bestedingen op pijl te houden.

Een dergelijke stimulering van de economie hoeft de overheid op voorhand geen geld te kosten en kan zelfs, via snellere groei van de economie, geld opleveren. Er zal een positieve prikkel van uitgaan op de bedrijvigheid en het koopgedrag van consumenten. Verwacht mag immers worden dat daardoor een ook voor MODINT leden belangrijke sectoren als de bouw (huizenmarkt, nieuwbouw en doorstroming) gestimuleerd wordt.

Tegengaan van misbruik van inkoopmacht

Veel ondernemers worden daarnaast ook geconfronteerd met misbruik van inkoopmacht door hun (grote(re)) afnemers. Het "ja" van de inkoper blijkt geen "ja" meer te zijn wanneer de betreffende afnemer eenzijdige wijzigingen in betalingscondities doorvoert, meestal met terugwerkend effect. MODINT pleit al jaren voor een oplossing van dit probleem, dat onder meer wordt bemoeilijkt door het feit dat de huidige wet- en regelgeving de organisatie van effectieve tegenmacht onmogelijk maakt. Mogelijk kan een door alle geledingen van de economie aanvaarde Gedragscode oplossing bieden. Anders zou het Burgerlijk Wetboek moeten worden aangepast. Zeker in die gevallen waar het voordeel

van de eenzijdig doorgevoerde wijziging aantoonbaar niet ten voordele komt van de consument, maar bijvoorbeeld aan de aandeelhouder van de afnemer, dient effectieve toetsing en eventueel effectieve correctie mogelijk worden. Idealiter kunnen leveranciers collectief, onder garantie van hun anonimiteit, aan een onafhankelijke derde, bijvoorbeeld een rechter, verzoeken vast te stellen of een afnemer eenzijdig wijzigingen heeft aangebracht in eerder gesloten overeenkomsten. Daar waar dat wordt vastgesteld dienen de getroffen leveranciers schadeloos gesteld te worden. De inspanningen die op dit punt in de afgelopen Kabinetsperiode zijn verricht dienen te worden voortgezet en geïntensiveerd.

Nieuw industriebeleid nodig

Net zomin als de scheepsbouwindustrie uit Nederland is verdwenen, is de textielindustrie uit Nederland verdwenen. In andere vorm en op andere schaal dan 50 jaar geleden levert de in Nederland gevestigde textielindustrie hoogwaardige producten en halffabricaten aan tal van afnemers, zowel consumenten als bedrijven en industrieën. De ondernemingen die in de textielindustrie actief zijn, waaronder naast textielproductiebedrijven nadrukkelijk ook de tapijtindustrie en enkele industriële breiers gerekend moeten worden, dienen continue hun hogere productiekosten te compenseren door het leveren van (meer) toegevoegde waarde.

Ten behoeve van deze nog in Nederland gevestigde maakindustrie dient in de komende Kabinetsperiode een nieuw Industriebeleid te worden geformuleerd, waarin tenminste de volgende aspecten worden opgenomen: verruiming vakgericht onderwijs, meer aandacht voor toegang tot derde markten en stimulering van onderzoek en ontwikkeling.

In verband met de internationale concurrentiepositie van de sector dienen de grenzen van ondersteuning te worden opgezocht. MODINT kan desgewenst voorbeelden aanreiken die duidelijk maken dat de in Nederland gevestigde productiebedrijven ook moeten concurreren met ondernemingen uit andere Europese landen die toegang hebben tot beduidend royale ondersteuningsprogramma's dan in Nederland gebruikelijk.

Bestrijding onnodige en / of niet effectieve wet- en regelgeving

Veel bedrijven uit de achterban van MODINT melden dat de strijd tegen onnodige en / of niet effectieve wetgeving weliswaar resultaten begint op te leveren, maar zij bestempelen de effecten en resultaten daarvan tot op dit moment als onvoldoende. De bestrijding van onnodige en / of niet effectieve regelgeving dient dan ook onverminderd voortgezet te worden.

Thema: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Duurzaamheid (MVOD)

Inzetten op maximale stimulering van MVOD inspanningen van bedrijven

Voor MODINT is het een gegeven dat verduurzaming van onze samenleving op tal van terreinen noodzakelijk is. Tegelijkertijd biedt dat aangesloten ondernemingen kansen. Een belangrijke vraag is hoe die verduurzaming van onze samenleving het snelste en effectiefste kan worden gerealiseerd. In de

ogen van MODINT is het bedrijfsleven bij uitstek de partij die moet zorgen voor de noodzakelijke veranderingen. De overheid is daarbij de aangewezen partij om ondernemingen in staat te stellen die veranderingen in gang te zetten. Fiscale ondersteuning van MVOD investeringen van ondernemingen verdient daarom maximale steun. Maar ook elke andere vorm van steun is welkom.

Geen Wet Openbaarheid en transparantie Ketens (WOK)

Omdat verduurzaming een proces is, dienen de inspanningen van overheden, nationaal en internationaal, gericht te zijn op het ondersteunen van dergelijke processen. Zeker in de internationale context waarbinnen de Nederlandse textiel- en kledingindustrie opereren, is verduurzaming geen eenvoudige opgave. Het bedrijfsleven ziet zich gesteld voor de enorme uitdaging om haar (internationale) ketenverantwoordelijkheid in te vullen. MODINT is tegenstander van wetgeving (WOK of anderszins) op dat punt, omdat dat slechts leidt tot een papieren werkelijkheid. In de plaats daarvan dient praktische ondersteuning te worden geboden aan samenwerkingsvormen tussen bedrijfsleven, vakbonden en NGO's die zijn gericht op verantwoord (internationaal) ketenbeheer. Vanwege de specificiteit van elke sector, dient ondersteunend beleid van de overheid sectoraal te worden ingericht.

Duurzaam inkopen door overheid vereist een fundamenteel andere aanpak

Daar waar de overheid zelf als "klant" in de markt aanwezig is, kan de overheid verduurzaming bevorderen door duurzaamheidscriteria op te stellen. Helaas blijkt de wijze, waarop de overheid de inkoopcriteria voor duurzame levering van goederen in de afgelopen jaren heeft vormgegeven, niet te leiden tot verduurzaming van markten en producten. In tegendeel zelfs, MODINT constateert dat ondernemingen afhaken en besluiten geen goederen meer aan de overheid leveren. Zolang ondernemingen immers geen zicht hebben op hun (potentiële) "return on investments" staat het economische systeem waarbinnen zij moeten opereren dergelijke investeringen niet toe. Die investeringen worden dan ook niet gedaan. MODINT is van mening dat duurzaam inkopen door de overheid alleen dan echt inhoud krijgt wanneer het bedrijfsleven de (juridische) ruimte krijgt om een proces van verduurzaming te starten. Het huidige, niet effectieve duurzame inkoopbeleid van de overheid dient dan ook te worden vervangen door een systeem dat procesmatige verduurzaming van inkoop mogelijk maakt en borgt. MODINT beseft dat daarmee de nodige tijd zal zijn gemoeid, zeker indien ook de bestaande Europese kaders voor aanbesteding aangepast dienen te worden. Daarmee wordt in de ogen van MODINT echter slechts de urgentie van het probleem onderstreept. Hoe eerder wordt gestart met de noodzakelijke aanpassingen, hoe beter.

Thema: Bestuurlijke structuur van Nederland

De prijs van de autonomie van decentrale overheden wordt voor een groot deel door het bedrijfsleven betaald. Voor zover dat het resultaat is van een bewuste keuze is daar niet veel tegenin te brengen. Maar omdat daarover nooit een debat wordt gevoerd, is van een bewuste keuze geen sprake. Ter bevordering van zowel de effectiviteit van overheidsbeleid op het gebied van bijvoorbeeld (brand)veiligheid en duurzaam inkopen, als voor wat betreft de werking van de markt is het wenselijk dat de autonomie van decentrale overheden wordt geëvalueerd. Vanzelfsprekend dienen al in gang gezette beleidsmaatregelen, die gericht zijn op het terugdringen van marktinefficiënties die het gevolg zijn van decentrale autonomie, onverminderd te worden voortgezet.

Thema: Internationaal

Ondersteuning exporterend bedrijfsleven

Bijna alle bij MODINT aangesloten ondernemingen opereren internationaal. Dat betreft zowel import als export. Het export aandeel van MODINT leden bedraagt circa 50%, voor de tapijt productie industrie zelfs 85%. De belangrijkste export landen zijn onverminderd de overige lidstaten van de Europese Unie, en dan vooral de landen dicht bij huis: Duitsland, België, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. Voor veel ondernemingen vormen beurzen daarbij een belangrijke maar kostbare activiteit. Niet zelden worden de exportmogelijkheden van Nederlandse ondernemingen daarbij onbedoeld beperkt doordat concurrenten uit andere EU lidstaten wel geheel of gedeeltelijk worden gesubsidieerd wanneer zij aan dergelijke beurzen deelnemen, en de Nederlandse ondernemingen niet. Daarom pleit MODINT er voor dat de ondersteuning van het exporterende Nederlandse bedrijfsleven effectiever wordt ingevuld, ook indien sprake is van export naar andere lidstaten van de Europese Unie.

Handelspolitieke maatregelen ten dienste van de Nederlandse maakindustrie

In de afgelopen decennia is het karakter van de Nederlandse textiel- en kledingindustrie gewijzigd. Zeker sinds de afschaffing van de textielquota in 2005 geldt dat textiel en kledingproducten eigenlijk "normale" producten zijn. MODINT stelt vast dat de, vooral in de Zuidelijke lidstaten van de Europese Unie door velen gevreesde - afschaffing van de textielquota niet heeft geleid tot grote problemen. In toenemende mate echter loopt de Nederlandse textiel productie industrie in brede zin (textiel, tapijt, breisels) aan tegen de grenzen van Europese handelspolitieke wetgeving uit de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw. Juist nu de nog in Nederland gevestigde maakindustrie continue moet innoveren om steeds opnieuw hogere toegevoegde waarde te realiseren, staan bepalingen zoals op het gebied van preferentiële oorsprongsregels de toepassing van innovatieve producten en productieprocessen in de weg. Dat schaadt niet alleen de belangen van de betreffende Nederlandse ondernemingen, maar ook onze samenleving als geheel. Het continue innoveren leidt er bovendien toe dat steeds meer textiel productie bedrijven zich richten op specifieke niche markten. Niet zelden lukt het bedrijven daarbij een wereldspeler van formaat te worden. Vastgesteld moet echter worden dat veel landen binnen de WTO hun markten voor importen van textielproducten afschermen via prohibitieve invoertarieven en / of technische handelsbarrières. Handelspolitieke wet- en regelgeving, zowel Europees als in het kader van de WTO, dient meer dan voorheen gericht te zijn op de toekomst van de Nederlandse maakindustrie. Toegang tot derde markten is daarbij van onmisbaar belang.

Bevordering van een procesmatige verduurzaming van overheidsinkopen op Europees niveau

In het verlengde van wat hierboven is gesteld over MVOD bepleit MODINT dat op Europees niveau gewerkt gaat worden aan aanpassing van wet- en regelgeving op het gebied van overheidsaanbesteding, om een systeem mogelijk te maken dat procesmatige verduurzaming van inkoop mogelijk maakt en borgt.